

Zagadnienia do egzaminu dyplomowego

Studia magisterskie na kierunku PRACA SOCJALNA

I. Zagadnienia kierunkowe

- Trzy teoretyczne ujęcia pracy socjalnej: refleksyjno-terapeutyczne, socjalistyczno-kolektywistyczne, indywidualistyczno-reformatorskie – podstawowe założenia i różnice
- Praktyka oparta na dowodach – założenia, zasady, wykorzystanie w pracy socjalnej
- Podejście sieciowe wg. Gilchrist i jego zastosowanie w pracy socjalnej
- Krytyczna praca socjalna
- Feministyczna praca socjalna
- Europejska polityka zatrudnienia
- Polityka społeczna UE wobec wykluczenia społecznego - aktywna/aktywizująca polityka społeczna
- Podstawowe zasady i wartości w polityce społecznej UE; Europejska Karta Socjalna
- Zabezpieczenie społeczne w polityce społecznej UE
- Geneza i główne nurty rozwoju metody organizowania środowiska lokalnego w krajach Zachodnich i w Polsce
- Wiedza, wartości i umiejętności niezbędne w pracy ze społecznościami
- Role zawodowe organizatora społeczności
- Modele i strategie wprowadzania zmian w społeczności
- Ewaluacja – pojęcie, geneza, rodzaje ewaluacji
- Funkcje ewaluacji i kryteria ewaluacji
- Projektowanie badań ewaluacyjnych, etapy badań ewaluacyjnych
- Znaczenie superwizji w profesjonalnej pracy socjalnej
- Funkcje, etapy i metody superwizji
- Obszary oddziaływań superwizji
- Superwizja kadry zarządzającej
- Zasady zarządzania i kierowania superwizyjnego
- Aksjologia pracy socjalnej
- Wartości autoteliczne i wartości instrumentalne
- Dylematy etyczne w pracy socjalnej
- Specyficzne wartości i umiejętności pracownika socjalnego

II. Zagadnienia metodyczne

- Historyczne podstawy makropraktyki pracy socjalnej
- Interwencja w makropraktyce: wybór odpowiednich technik i metod pracy
- Planowanie, implementacja, monitorowanie i ewaluacja interwencji
- Działania w praktyce bezpośredniej – dobór metod i technik pracy z jednostką i rodziną
- Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach
- Praca na zasobach w pracy socjalnej
- Praca z diadami oraz specyfika pracy z dziećmi
- Dialog motywujący w pracy socjalnej
- Ujęcie coachingowe w pracy socjalnej

- Główne orientacje teoretyczno-metodologiczne w socjologii
- Badania jakościowe w badaniach społecznych
- Badania ilościowe w badaniach społecznych
- Metoda dokumentów osobistych i metoda biograficzna
- Metodologia badań jakościowych – teoria ugruntowana a interakcjonizm symboliczny
- Założenia i konsekwencje paradygmatu interpretatywnego
- Analiza dyskursu
- Analiza treści (zawartości)
- Wykorzystanie kapitału społecznego (spajającego i pomostowego) w planowaniu, budowaniu strategii i implementacji projektu socjalnego
- Dialog i konsultacje społeczne jako forma aktywizowania społeczności do działań projektowych i budowania akceptacji i wsparcia dla ich efektów
- Polityka spójności, narzędzia polityki społecznej, fundusze strukturalne, realizacja polityki społecznej UE w Polsce – zasady, narzędzia, środki i formy finansowania działań – jako podstawy planowania i implementacji projektów
- Partnerstwa publiczno-prywatne jako forma zarządzania projektami socjalnymi
- Strategie komunikacyjne i decyzyjne w zarządzaniu projektem socjalnym
- Pozytywne i negatywne konsekwencje konfliktów
- Rodzaje konfliktów w miejscu pracy i możliwe strategie ich rozwiązywania
- Etapy negocjowania i zachowania negocjatora na każdym etapie tego procesu
- Zadania i role mediatora
- Możliwości i ograniczenia stosowania negocjacji i mediacji w pracy pracownika socjalnego
- Wybrane formy pracy z seniorami w środowisku lokalnym

III. Zagadnienia specjalizacyjne

- Negocjacje w pracy socjalnej
- Pytania „przed-negocjacyjne” i przebieg procesu negocjacji
- Techniki negocjacyjne i taktyka negocjacji
- Umiejętności komunikacyjne przydatne w negocjacjach
- Mediacje w pracy socjalnej
- Mediacje rodzinne
- Cele mediacji i przebieg procesu mediacji
- Umiejętności komunikacyjne przydatne w mediacjach
- E-mediacje jako forma rozwiązywania sporów
- Mediacje i negocjacje w e-commerce
- Instytucje pomocy społecznej w Polsce
- Zadania i cele Ośrodka Pomocy Społecznej
- Pojęcie sieci społecznych i miejsca jakie zajmują w nich organizacje pozarządowe (na poziomie lokalnym i regionalnym)
- Sektor pozarządowy w Polsce – struktura, kondycja, podstawowe problemy
- Pojęcie dialogu obywatelskiego
- Partnerstwo publiczno-prywatne
- Etapy rozwoju zespołu i sposoby pełnienia ról przez uczestników zespołu na każdym z tych etapów
- Rodzaje zadań realizowanych przez zespół i strategie ich realizowania

- Etapy procesu rozwiązywania problemu
- Techniki grupowego rozwiązywania problemów
- Model rozwiązywania konfliktu jako problemu na poziomie indywidualnym i poziomie zespołowym
- Teoria dynamiki grupowej w praktyce pracy socjalnej
- Założenia i zasady pracy z grupą
- Procesy grupowe
- Rozwiązywanie sytuacji trudnych w grupie
- Starość jako kategoria społeczno-kulturowa
- Instytucjonalne i prawne ramy pracy socjalnej z seniorami w Polsce
- Gerontologiczne koncepcje starości
- Starość, starzenie się i doświadczanie starości jako obszary eksploracji gerontologii społecznej
- Gerontologiczna perspektywa przestrzeni społecznej i środowiska lokalnego
- Przemiany systemu opieki nad seniorami w Polsce
- Systemy opieki nad seniorami w wybranych krajach UE
- Przemiany pozycji osób starszych w kulturze i społeczeństwie
- Stereotypy, uprzedzenia i ageizm
- Empowerment seniorów: idee i praktyka
- Prawo rodzinne – zasady prawa rodzinnego, grupy praw rodzinnych, pojęcie i rodzaje stosunków prawnorodzinnych
- Władza rodzicielska – pojęcie, zakres, ingerencja sądu we władzę rodzicielską
- Rozwód i separacja – przesłanki orzekania, orzeczenia obligatoryjne i fakultatywne sądu
- Charakterystyka instytucji opieki prawnej
- Postępowanie sądowe w sprawach rodzinnych
- Definicja pojęcia stresu i jego konsekwencje społeczne
- Wypalenie zawodowe - przyczyny i sposoby przezwyciężania
- Wypalenie zawodowe w pracy socjalnej
- Praca socjalna w cyklu życia – wybrany etap
- Rozwój psycho-fizyczny w poszczególnych fazach rozwoju
- Rozwój emocjonalny, społeczny i moralny w poszczególnych fazach rozwoju
- Czynniki wspomagające / zaburzające rozwój w poszczególnych etapach rozwoju

IV. Interdyscyplinarne podstawy pracy socjalnej

- Dorosłość jako kategoria pedagogiczna
- Modele pracy andragogicznej
- Techniki i metody pracy z osobami dorosłymi
- Definicja globalizacji za A. Giddensem
- Pozytywne i negatywne ujęcie globalizacji
- Koncepcja zrównoważonego rozwoju
- Przyszłość globalnego świata (F. Fukuyama, L. C. Thurow, P.S. Huntington, B. Barber, U. Beck)
- Metropolizacja jako przejaw globalizacji w przestrzeni aglomeracji miejskich
- Wpływ globalizacji na Kraje Trzeciego Świata w kontekście zjawiska określanego jako „przekleństwo zasobów”

- Procesy i mechanizmy psychologiczne istotne dla przebiegu procesu mediacji i negocjacji
- Radzenie sobie ze stresem a uczestnictwo w procesie mediacyjnym
- Zarządzanie własnymi emocjami w sytuacji mediowania
- Pojęcie, cele, wartości i zasady pomocy społecznej
- System świadczeń pomocy społecznej – charakterystyka wybranych świadczeń
- Zadania administracji publicznej w obszarze pomocy społecznej
- Charakterystyka funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (jops)
- Status prawny pracownika socjalnego